

5. Lippincott R., Daughtry M., Iaconis T. Five Feet Apart : A Novel. New York : Simon & Schuster Books For Young Readers, 2018. 288 p.

Іскрижицька С. Р.

Науковий керівник: кандидат філологічних наук,

доцент Нідзельська Ю. М.

ОСНОВНІ СПОСОБИ ПЕРЕКЛАДУ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ

У представленій статті розглянуто існуючі проблеми перекладу англомовних фразеологічних одиниць та способи їх перекладу. Актуальність запропонованого дослідження зумовлена глибокою зацікавленістю особливостями використання фразеологічних одиниць як в англійській мові, так і в українській. Найважливішим та найскладнішим завданням при перекладі фразеологічних одиниць вважається підбір еквівалентів або аналогів, адже образність в мові оригіналу та мові перекладу може значною мірою відрізнятися. Наприклад: в англійській мові фразеологізм «*You can't make an omelet without breaking some eggs*» на українську мову перекладається як «*Без труда нема плода*» [1, с. 4]. Інший приклад, а саме фразеологізм «*Born with a silver spoon in one's mouth*» варто перекладати українською мовою так: «*Живеться – і на скінку прядеться*». Отже, використовується у мовленні цей фразеологізм тоді, коли удача супроводжує всі справи [1, с. 5]. Інший приклад привернув нашу увагу, а саме: «*A penny saved is a penny earned*», його варто перекласти таким чином: «*Копійка копійку береже*» [1, с. 12], до речі, повтор використано в англійській та в українській мовах.

Значна кількість дослідників виділяє чотири способи перекладу фразеологічних одиниць.

Перший тип відповідників, як правило, називається фразеологічним еквівалентом, так як зберігається цілий комплекс значень перекладеної одиниці. В даному випадку в мові є образний фразеологізм, який збігається за всіма

параметрами з фразеологічною одиницею мови оригіналу, відтак, увесь комплекс значень перекладеної одиниці зберігається. Він можливий тільки тоді, коли фразеологічний зворот запозичений обома мовами з інших мов. Використання такого відповідника дозволяє найповніше відтворити іншомовний фразеологізм. Проте є дві обставини, які обмежують можливість застосування цього виду фразеологічних відповідників. По-перше, фразеологічних еквівалентів порівняно небагато, найчастіше вони виявляються в міжнародних фразеологізмах, запозичених обома мовами з певної третьої, головним чином латинської чи грецької. По-друге, при запозиченні обома мовами одного й того самого фразеологізму, його значення в одній з них може змінитися. У результаті вони можуть виявитися помилковими друзями перекладача, одиницями, подібними за формою, але різними за змістом.

To play with fire – грати з вогнем [3, с. 116];

To read between lines – читати між рядків; [3, с. 291].

As cold as ice – холодний як лід;

To be born under a lucky star – народитися під щасливою зіркою.

Другий тип фразеологічних відповідностей називається фразеологічними аналогами. Використовуються вони в тому випадку, коли у вихідній мові, відсутні фразеологічні еквіваленти і потрібно підібрати фразеологізм з таким же переносним значенням, але заснованим на іншому образі. При використанні цього забезпечується досить високий ступінь еквівалентності. Але й тут є деякі обмеження. По-перше, слід зберегти емоційні стилістичні значення фразеологізмів. По-друге, бажано звертати увагу на два фактори, стилістичну нерівноцінність деяких аналогових фразеологізмів та національне забарвлення фразеологічних одиниць. При цьому національно-забарвлені фразеологізми слід перекладати українськими фразеологічними одиницями, де національне забарвлення відсутнє.

Catch somebody red-handed – піймати на гарячому;

A drop in a bucket – капля в морі.

У вище зазначених прикладах при перекладі на українську, стійкий вираз повністю адекватний англійському. Однак, за образною основою відрізняється від нього повністю або частково.

Дослівний переклад або калькування фразеологічних одиниць може застосовуватися лише в тому випадку, якщо в результаті виходить вираз, образність якого легко сприймається українським читачам, не створюється враження неприродності, невластивості загальноприйнятим нормам мови. Калькування широко використовуються у перекладацькій практиці, оскільки по-перше, вони дозволяють зберегти образність оригіналу, що є важливим у художньому перекладі, і, по-друге, дають змогу виграти образ, що створюється в оригіналі для створення розгорнутої метафори. Особливу складність під час створення фразеологічної кальки представляє надання їй форми крилатої фрази. Для цього іноді наближають кальку до наявного зразка. За словами Р. Зорівчак, даний вид перекладу дуже вагомий, оскільки читач повинен, читаючи іншомовний текст, відчувати специфіку та особливості культури мови оригіналу [2, с. 82].

Keep a dog and bark oneself – мати собаку, а лаяти самому [4, с. 117].

Appearances are deceptive – зовнішність оманлива;

The moon is not seen when the sun shines – Коли світить сонце, місяця не видно.

З метою пояснення сенсу фразеологічних одиниць, які не мають в українській мові ні аналога, ні еквівалента, перекладачеві необхідно вдатися до описового перекладу. Описовий метод полягає в передачі сенсу шляхом довільного поєднання слів. При цьому часто доводиться вдаватися до різних лексичних трансформацій одиниць вихідної мови. Наприклад: *He went on getting a kick out of it till about Wednesday of the next week. Отже, «Getting a kick out of it»* перекладається на українську мову як «веселитися, отримувати задоволення», тому речення в мові перекладу буде звучати наступним чином: Він продовжував отримувати задоволення до наступної середи.

Таким чином нами були розглянуті основні способи перекладу: (фразеологічний еквівалент, фразеологічний аналог, дослівний переклад або

калькування та описовий переклад). Кожен спосіб має свої переваги та недоліки, для того, щоб правильно використовувати той чи інший спосіб перекладу фразеологічних одиниць, необхідно відштовхуватись від змісту та основної думки, яку хотів передати автор в мові оригіналу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Бардаков М. Візуалізований довідник. Харків : Вид-во «Основа», 2021. 144 с.
2. Зорівчак Р. П. Фразеологічна одиниця як перекладознавча категорія (на матеріалі перекладів творів української літератури англійською мовою). Л. : Вид-во Львів. ун-ту, 1989. 216 с.
3. С. М. Schwarz, Elizabeth McLaren Kirkpatrick The Wordsworth Dictionary of Idioms : Wordsworth Editions Ltd, 1997. 309 с.
4. John Smithback Fun with proverbs. United States : Idiom Magic Publications, 2013. 263 с.

Ищенко Д.І.

Науковий керівник: кандидат філологічних наук,

доцент Мосієнко О. В.

ЛЕКСИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ В АНГЛО-УКРАЇНСЬКОМУ КІНОПЕРЕКЛАДІ

Кіноіндустрія – одна з найбільших частин сучасної масової культури. Як категорія мистецтв, кіноіндустрія охоплює кінофільми (художні, короткометражні, документальні, наукові) та серіали. Рівень розповсюдженості продуктів цієї категорії мистецтва може порівнятися лише з рівнем популярності музики та книг. Безпрецедентній масовості кіноіндустрії сприяє мережа Інтернет, що виступає у якості безоплатного джерела доступу до кінострічок.

Актуальність теми пов'язана з тим, що однією з найважливіших є проблема адекватного перекладу лексичного пласту фільмів, адже переклад лексики, окрім базових вимог до адекватного перекладу слів, має набір